

Kovács Ervin Gellért OPraem

Az emmauszi mise

Kovács Ervin Gellért premontrei szerzetespap húsvéthétfői prédikációja a budapest-belvárosi plébániatemplomban (Nagyboldogasszony-templom) a római rítus hagyományos (ún. rendkívüli) formája szerint tartott misén 2014. április 21-én hangzott el. Szentírási olvasmányok: Act 10,37–43 (Stans Petrus in medio plebis); J 20,13–35 (Duo ex discipulis Iesu).

Kedves testvérek!

Az Anyaszentegyház legnagyobb ünnepeit egy hétig ünnepli, mintha csak egyetlen napról lenne szó. Ennek a hétnek minden napján azt énekeli: „Ez az a nap melyet az Úr szerzett nekünk: örvendezzünk és vigadjunk rajta!” Mintha megállt volna az idő, és az örökkévalóság betört volna a földi térbe és időbe. Ünnepeink által már itt a földön részesedünk az örökkévalóságban. Húsvét nyolcadában a figyelem központjában a húsvét éjszakáján megkeresztelt új hívek álltak, akik keresztelési fehér ruhájukban mindennap megjelentek a szentmisén, megáldoztak, majd este részt vettek a vesperáson, melynek végén körmenetben elzarándokoltak a keresztkúthoz, hogy hálát adjanak a kapott új életért. Ez a keresztelési vesperás ma is féltve őrzött kincse a premontrei liturgiának, és néhány ritka helyen ma is élő gyakorlat.

A húsvéthétfői szentmise szövegei is az újonnan kereszteltekről, illetve az ő ajkukról szólnak, mint például az introitus szövege: „Bevezetett titeket az Úr a tejjel-mézzel folyó földre, hogy az Úr törvénye legyen mindig ajkatokon.” (Ex 13,5) A keresztelteket első szentáldozásuk után valóban megittatták tejjel és mézzel, hogy érzéki tapasztalatot szerezzenek az Ígéret földjéről: a keresztség és az Eucharisztia szentségeiben beteljesedett az atyáknak adott ígéret. Ahogyan nekik a szentmise ünneplése volt és lesz az üdvösség megtapasztalásának pillanata, úgy történt ez az emmauszi tanítványok esetében is, amint ezt a mai evangéliumban hallottuk.

Mert az emmauszi tanítványok élményében megtaláljuk a mi szentmisénk minden lényeges elemét. A tanítványok csalódottan, összetörtten, reményvesztetten menekülnek csalódásuk színhelyéről, Jeruzsálemből, hiszen ők azt remélték, hogy a názáreti próféta fel fogja támasztani Dávid dicső birodalmát, nekik pedig miniszteri állást, gazdagságot és hírnevet biztosít fejedelmi udvarában. Most azonban tervük szegyénteljesen megbukott, életük utolsó három évét egy ábránra pazarolták, minden reményük romokban hever. A Feltá-

madott azonban még ilyen állapotban sem hagyja el övéit, csendesen melléjük szegődik az úton és konkrét helyzetükből kiindulva magyarázni kezdi az Írásokat. Miért is volt erre szükség? Hiszen gyermekkoruk óta jól ismerték a törvényt és a prófétákat, minden szombaton hallgatták a zsinagógában, sok részt fejből is tudtak. De az Írás csak homályos, összefüggéstelen történet, jövődőlés, törvény és költeményhalmaz marad addig, amíg fel nem ismerjük az értelmezés kulcsát, a szívét, amelyre az egész irányul. Olyan ez, mint amikor a húsvéti vigilián a sötét templomban hallgattuk a tizenkét hosszú prófeciát. Soha véget nem érő, kissé unalmas és nyomasztó érzés volt. De a sötét templomot megvilágította a húsvéti gyertya lángja, és erről a lángról lassan fénybe borult az egész templom. A Feltámadt Krisztus megvilágítja a sötétséget, benne feltáruznak az Írások titkai. Minden ószövetségi történet az Ő előképe, minden prófécia Rá vonatkozik. Az emmauszi tanítványoknak megnyílik a szeme és lángol a szíve: most már értik, hogy a nagypénteki események Isten örök megváltó tervének részei, nem a gonosz végzet csapásai. Íme, a keresztény szentírás-magyarázat ősmintája!

Miután a szentmise első, tanító része megtörtént, a tanítványok titokzatos Útitársukkal betérnek a vendéglőbe, asztalhoz ülnek, ahol ismerős látvány tárul eléjük: kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, tanítványainak adta. Az utolsó vacsora titka ez, amelyben végleg lehull a fátyol a szemükről és felismerik Krisztust. Ő viszont eltűnt a szemük elől. A kenyértörésben, az Eucharisztia misztériumában lehet fizikai közvetlenséggel, szemtől szemben találkozni az Úrral. De ez szentségi találkozás: valóságosan jelen van a kenyér színe alatt, és már nincs többé szükség, hogy testi szemekkel láthassák, mert a szívükben megszületett a hit, és ez a húsvéti hit egy új, érzékeken túli látást ad nekik, amely részesíti őket a Feltámadott életében.

A Feltámadottal való találkozás olyan élmény, amelyet nem lehet magánügyként kezelni. A tanítványok azonnal sietnek Jeruzsálembe, a közösségbe, hogy megosszák örömuiket testvéreikkel. Ott értesülnek arról, hogy az Úr már megjelent Péternek, aki a feltámadás első tanúja és hirdetője, a krisztusi közösség választott vezetője. A keresztény hit nem lehet individualista. Közösségben születik meg, a közösség adja tovább, a közösség tartja fenn és erősíti. A Feltámadott első gondja, hogy ezt a szétesett és megzavarodott közösséget újra összegyűjtse és megerősítse.

A húsvét ünneplése a mi közösségünket is évről évre megújítja és megerősíti keresztény hivatásában. Az ünnep öröme nemcsak ezt a hetet itatja át, hanem kiárad a következő hat hétre is, egészen pünkösdig. Ez a húsvét ötvennapos nagy nyolcada, ahol minden nap egy hétig tart. Adja az Úr, hogy az ünnep kegyelme mélyen átjárja hétköznapjainkat, hogy a szentmisén mindig újra találkozzunk a Feltámadottal, hogy az Egyház igehirdetésében és a kenyértörésben felismerjük őt, majd így megerősödve hiteles tanúi legyünk és tanúságtételünk által sokak szíve lángra gyulladjon a feltámadás hitében!

Amen.